

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู
โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
The Perception of Teacher in Jaturawit School Consortium under
Secondary Educational Service Area Office 2
on Characteristics of School Administrators in the 21st Century

ประภัสสร ผะแดนนอก
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
โทร.089-459-2966, E-mail: yinggynaruk@hotmail.co.th

อำนวยการ ทงโปร่ง
อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
โทร.081-641-9848, E-mail: amnuaythongprong@gmail.com

Prapassorn Phadannok
Student, Educational Administration, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University
Amnuay Thongprong
Lecturer, Educational Administration, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University

รับเข้า: 22 พฤษภาคม 2563 แก้ไข: 29 พฤษภาคม 2563 ตอรับ: 5 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 173 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé

ผลการวิจัย พบว่า 1) การรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$, $SD=0.54$) 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การรับรู้ของครู

Abstract

The objectives of this research were: 1) to evaluate perceived value of characteristics of school administrators in the 21st century by teachers in Jaturawit School Consortium under Secondary Educational Service Area Office 2, and 2) to compare perceived value's differences classified by educational level and teaching experiences. 173 teachers in Jaturawit school consortium were used sample. The research sample was drawn by proportional stratified random sampling. The instrument was used in this research was a questionnaire with a reliability of 0.99. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Scheffé's pair-test if difference found. The results showed that 1) Perceived value of characteristics of school administrators in the 21st century by teachers in Jaturawit School Consortium had the overall value in high level ($\bar{x}=4.32$, $SD=0.54$). 2) Teachers with different educational level had no difference in the perception of characteristics of school administrators in the 21st century in both overall and each aspect, and 3) Teachers with different teaching experience had no difference in the perception of characteristics of school administrators in the 21st century in both overall and each aspect.

Keywords: characteristics, school administrator in 21st century, perception of teacher

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันในการสร้างนวัตกรรมสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ เช่น การมีวิสัยทัศน์ กล้าคิด กล้าทำ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม มีการสร้างทีมงาน สื่อสารเรื่อง

เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้กับผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีความยุติธรรมทั้งในการประเมินผลงานและการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณลักษณะข้อใดข้อหนึ่งไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้กับสถานศึกษาได้ เช่น คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ที่อาจทำให้การกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผิดพลาด ดังที่ปรากฏกับองค์การภาคเอกชนขนาดใหญ่ระดับโลกบางองค์การ เช่น บริษัทโกดัก ที่ผู้บริหารไม่ปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจจากธุรกิจกล้องที่ใช้ฟิล์มไปสู่กล้องดิจิทัลทำให้สุดท้ายองค์การดังกล่าวประสบกับการขาดทุนอย่างมหาศาลและไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดได้

ทั้งนี้การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการศึกษาไว้ในหลายแง่มุม เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังงานวิจัยของ ศุภมาส วิสัยนาม (2560) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี หรือคุณลักษณะที่ส่งผลในการประสบความสำเร็จในบางด้านของสถานศึกษา ดังงานวิจัยของ ชยาภรณ์ จันโท (2560) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา หรือคุณลักษณะผู้บริหารทางการศึกษาในยุคศตวรรษใหม่ที่วิจัยโดย บุญมา แพ่งศรีสาร (2561) สำหรับงานวิจัยนี้ได้ทำการรวบรวมคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากครูเป็นบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้ได้บังคับบัญชา และครูเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือคำสั่งที่กำหนดโดยผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการรับรู้ของครูจะเป็นผลสะท้อนของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกครูตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจแตกต่างกันตามระดับการศึกษา หรือประสบการณ์การทำงาน

งานวิจัยนี้นอกจากเพื่อศึกษา ประเมิน และเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแล้ว ยังจะได้รับประโยชน์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา 2) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้นำองค์การมีผลต่อการดำเนินการขององค์การ จากการศึกษา งานวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถส่งผลต่อสถานศึกษาได้ดังนี้

จากผลการวิจัยของ ทิวิธต์ ศรีดำรงค์ (2557: 1) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก ที่พบว่า การเกิดโรงเรียนคุณภาพเกิดจากกระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร และงานวิจัยของ ยุกตน์นัท หวานฉ่ำ (2555: 62) เรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ผู้นำมักเป็นผู้กำหนดอนาคตขององค์กร ซึ่งผู้นำแต่ละคนจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะวิธีการบริหารก็จะมีแตกต่างกันออกไป ความสำเร็จในการบริหารงานก็จะมี ความแตกต่างไปด้วยเช่นกัน ดังผลการวิจัยของ กาญจนา โคตรโยธา (2560: 2) เรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงโดยมาจาก ลักษณะการพูดแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ ใช้เหตุผลและผลในการตัดสินใจ สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ใช้ดุลยพินิจในการแก้ปัญหา และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เกี่ยวข้อง ใช้หลักการคิดที่หลากหลายสามารถนำมาผสมผสานกันจนได้แนวทางใหม่นำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คิดสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับใช้แก้ปัญหา รู้จักตนเองและเข้าใจผู้ร่วมงาน สามารถปรับตัวสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีจิตใจกว้างใจเปิดบาน และงานวิจัยของ ชยาภรณ์ จันท (2560: 2) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็นความท้าทายทางการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากตัวอย่างผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของผู้บริหารด้านต่าง ๆ ประกอบกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

งานวิจัยนี้ได้ทำการรวบรวมและสังเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้มีการศึกษาวิจัย จากงานวิจัยทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ที่จะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จในยุคศตวรรษที่ 21 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะของผู้บริหารใน ศตวรรษที่ 21	นักวิชาการ										รวม
	พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558)	Robert Wilson (2008)	Marzano, R.J. & McEwan, E.K. (2003)	บุญมา แฝงศรีสาร (2561)	ศุภมาส วิสัยนาม (2560)	Ali Sabanci, Ahmet Sahin, Gamze Kasalsk(2014)	Ali Sabanci, Ahmet Sahin, Gamze Kasalsk (2013)	นันทศักดิ์ สุขโช (2560)	เจริญ ภูวจิตร (2561)	สุบัน มุขระโกษา (2561)	
1. ภาวะผู้นำ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
2. ความสามารถในการคิด วิเคราะห์	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
3. การสร้างแรงจูงใจและเป็น แรงบันดาลใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
4. การสื่อสาร	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	9
5. การใฝ่รู้				✓					✓	✓	3
6. การเป็นแบบอย่างที่ดี				✓	✓						2
7. การมีวิสัยทัศน์และการ สร้างนวัตกรรม	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
8. การสร้างความสัมพันธ์และ สร้างทีมงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
9. การบริหารงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
10. ความโปร่งใสและเป็น ประชาธิปไตย							✓				1
11. ความยุติธรรมและการ ประเมินผลงาน	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	8

จากตารางที่ 1 งานวิจัยนี้ได้สรุปคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาคุณลักษณะที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 จนถึง 10 ได้คุณลักษณะทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ
2. คุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์
3. คุณลักษณะด้านการสร้างแรงจูงใจและเป็นแรงบันดาลใจ
4. คุณลักษณะด้านการสื่อสาร
5. คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ และการสร้างนวัตกรรม
6. คุณลักษณะด้านการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงาน
7. คุณลักษณะด้านการบริหารและการจัดการ
8. คุณลักษณะด้านความยุติธรรมและการประเมินผลงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจำนวนประชากรเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้งสิ้น 309 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Louis Cohen, Lawrence Manion and Keith Morrison (2017) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 173 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 173 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ จำแนกเป็นรายด้าน

(n=173)

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	SD	ระดับการรับรู้
1. ภาวะผู้นำ	4.32	0.61	มาก
2. การคิดวิเคราะห์	4.34	0.59	มาก
3. การสร้างแรงจูงใจและเป็นแรงบันดาลใจ	4.34	0.61	มาก
4. การสื่อสาร	4.27	0.58	มาก
5. วิสัยทัศน์และการสร้างนวัตกรรม	4.33	0.58	มาก
6. การสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงาน	4.36	0.63	มาก
7. การบริหารและการจัดการ	4.31	0.60	มาก
8. ความยุติธรรมและการประเมินผลงาน	4.28	0.62	มาก
ภาพรวม	4.32	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูรับรู้ว่าคุณลักษณะของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$, $SD=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงาน ($\bar{x}=4.36$, $SD=0.63$) ด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{x}=4.34$, $SD=0.59$) ด้านการสร้างแรงจูงใจและเป็นแรงบันดาลใจ ($\bar{x}=4.34$, $SD=0.611$) ด้านการมีวิสัยทัศน์และการสร้างนวัตกรรม ($\bar{x}=4.33$, $SD=0.58$) ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x}=4.32$, $SD=0.61$) ด้านการบริหารและการจัดการ ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.60$) ด้านความยุติธรรมและการประเมินผลงาน ($\bar{x}=4.28$, $SD=0.62$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการสื่อสาร ($\bar{x}=4.27$, $SD=0.58$)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน รายละเอียดดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของ
ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ จำแนกตามการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ภาวะผู้นำ	4.27	0.61	4.39	0.60	-1.232	0.220
2. การคิดวิเคราะห์	4.28	0.60	4.44	0.57	-1.685	0.094
3. การสร้างแรงจูงใจ	4.28	0.61	4.47	0.60	-1.954	0.052
4. การสื่อสาร	4.22	0.57	4.36	0.60	-1.547	0.124
5. วิสัยทัศน์	4.28	0.56	4.41	0.61	-1.400	0.163
6. การสร้างความสัมพันธ์	4.31	0.65	4.45	0.59	-1.435	0.153
7. การบริหารและจัดการ	4.27	0.59	4.38	0.63	-1.189	0.236
8. ความยุติธรรม	4.24	0.62	4.35	0.63	-1.131	0.260
รวม	4.27	0.53	4.42	0.55	-1.616	0.108

จากตารางที่ 3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของ
ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน

คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์การสอน						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		ระหว่าง 5-10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ภาวะผู้นำ	4.30	0.59	4.29	0.63	4.37	0.62	.293	0.746
2. การคิดวิเคราะห์	4.31	0.58	4.29	0.64	4.43	0.55	.962	0.384
3. การสร้างแรงจูงใจ	4.29	0.61	4.32	0.64	4.43	0.60	.807	0.448
4. การสื่อสาร	4.29	0.56	4.16	0.59	4.36	0.61	1.491	0.228
5. วิสัยทัศน์	4.37	0.54	4.21	0.61	4.41	0.60	1.758	0.176
6. การสร้างความสัมพันธ์	4.38	0.63	4.21	0.64	4.46	0.61	2.227	0.111

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของ
ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์การสอน						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		ระหว่าง 5-10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
7. การบริหารและการจัดการ	4.31	0.58	4.17	0.69	4.44	0.53	2.716	0.069
8. ความยุติธรรม	4.31	0.59	4.16	0.65	4.35	0.63	1.411	0.247
รวม	4.32	0.52	4.24	0.57	4.40	0.54	1.402	0.249

จากตารางที่ 4 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า

1.1 คุณลักษณะด้านการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจดีว่า การขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน รวมไปถึงชุมชนและผู้ปกครอง และด้วยนโยบายการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและดำเนินการ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ดังที่ ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 4) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องรู้จักการประสานเชื่อมโยงต่อกลุ่มคนที่เหมาะสมเช่น วิธีที่จะสร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น และผู้บริหารต้องแสวงหา แบ่งปัน ข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการค้นหาความเข้าใจและปฏิบัติอย่างเข้าใจกับคนอื่น มีการติดต่อกับโลกภายนอกผ่านทางบล็อกและสื่อทางสังคม และต้องสร้างการร่วมมือกับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะด้านการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงานจึงมีการรับรู้จากครูในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุชบา คำนนท์ (2559: 77) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และของการวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558: 73) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูกลุ่มเครือข่าย ท้าบดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2 คุณลักษณะที่มีคะแนนการรับรู้เฉลี่ยรองลงมาได้แก่ คุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การคิดวิเคราะห์คือการนำเอาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะจากภายในองค์กรหรือจากบุคลากรทางการศึกษา มาแปลผลและวิเคราะห์เพื่อหาเหตุและผลในการตัดสินใจในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ดังที่ ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 4) กล่าวว่า ในการคิดวิเคราะห์ ผู้บริหารต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครู หรือบุคลากรทางการศึกษาแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียนและนักเรียนในระยะยาว และจะได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจ ระดับคะแนนมากที่ได้เป็นการสะท้อนถึงการรับรู้ถึง ความสนใจในความคิดที่ครู หรือบุคลากรทางการศึกษาที่แสดงออกมา และผู้บริหารสถานศึกษาได้นำมาพิจารณาและวิเคราะห์ในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จากการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนดังกล่าวทำให้การรับรู้ของครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามมู (2561: 78) ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.3 ด้านที่มีการรับรู้ต่ำสุดคือด้านการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรในสถานศึกษายังพบว่ามีข้อบกพร่องของการสื่อสาร เช่น ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และขาดการแบ่งระดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการสื่อสารทำให้ในบางครั้งเรื่องที่สำคัญ ๆ บางเรื่อง เช่น วัสดุทัศน นโยบาย เป็นต้น ผู้รับการสื่อสารอาจจะหลงกับข้อความที่ต้องการสื่อสารได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทภัก สุขโข (2560: 89) เรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำที่สุดเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย การกำหนดแผนปฏิบัติการ การกำหนดตัวชี้วัด การแก้ปัญหา การสื่อสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกกลุ่ม ตั้งแต่

นักเรียน ผู้ปกครองตลอดจนชุมชนรอบข้าง และสามารถทำได้ตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษาในทุกด้าน ครูในทุกระดับการศึกษาสามารถรับรู้การทำงานที่บรรลุตามเป้าประสงค์ดังกล่าวได้เหมือนกัน ทำให้การรับรู้ของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันรับรู้ได้ไม่แตกต่างกัน ดังที่งานวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558: 99) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครู กลุ่มเครือข่ายทับดรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการดูแลเอาใจใส่ครูในโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีได้เข้ารับการอบรมพัฒนาศักยภาพของครู เพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน มีความเสียสละ จริใจในการทำงาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุชบา คำนนท์ (2559: 86) ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ ชูติมา ศิริไพรวัน (2561: 99) ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และเนื่องจากภาระงานมีมากแต่บุคลากรทางการศึกษามีจำนวนจำกัด ทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับประสบการณ์เพื่ออาศัยประสบการณ์ของบุคลากรทางการศึกษาเหล่านั้นในการทำหน้าที่ที่เหมาะสมตามประสบการณ์ของตนเอง ทำให้การรับรู้ของครูที่มีระดับประสบการณ์แตกต่างกันรับรู้ได้ไม่แตกต่างกัน ดังที่งานวิจัยของ ศุภมาส วิสัยนาม (2560: 76) ที่วิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยกำหนดแผนงานและโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีตลอดเวลา

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและให้ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันแก้ไขปัญหา เคารพนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำงานด้วยความจริงใจ มีการสร้างขวัญกำลังใจและให้การยอมรับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล และเป็นที่เคารพรักใคร่ของผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา คำนันท (2559: 88) ที่ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภมาส วิสขนาม (2560: 75) ที่ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการยอมรับและการยกย่องจากสังคม และด้านความเป็นผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครูมีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ จากผลการวิเคราะห์ ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริม และสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้วงจร PDCA มาใช้ร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา และต้องให้มีการแสดงวงจร PDCA ในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาเสมอ และรวมถึงการส่งผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้วงจร PDCA

2. ด้านการคิดวิเคราะห์ จากผลการวิเคราะห์ ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัด ควรตรวจสอบการกำหนดตัวชี้วัดการบริหารงานอย่างมี

ประสิทธิภาพให้มีความเหมาะสม และควรมีการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ เพื่อให้เกิดการแข่งขันในการสร้างประสิทธิภาพของการบริหารงานในสถานศึกษา

3. ด้านการสร้างแรงจูงใจและเป็นแรงบันดาลใจ จากผลการวิเคราะห์ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการโค้ชสำหรับผู้นำ (Leader as a Coach)

4. ด้านการสื่อสาร จากผลการวิเคราะห์ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารยุคใหม่

5. ด้านวิสัยทัศน์ และการสร้างนวัตกรรม จากผลการวิเคราะห์ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเรื่องเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา และการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเรื่องการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา และการฝึกอบรมเรื่องผู้นำสร้างสรรค์นวัตกรรม

6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงาน จากผลการวิเคราะห์ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดตัวชี้วัดผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการนำความคิดเห็นจากบุคลากรทางการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงการทำงาน และมีการวัดผลสำเร็จของการดำเนินการดังกล่าวอย่างชัดเจน

7. ด้านการบริหารและจัดการ จากผลการวิเคราะห์ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการเปิดเผยข้อมูลตัวเลขของการใช้งบประมาณในทุก ๆ ด้าน โดยมีรายละเอียดที่โปร่งใส มีการแสดงราคากลางและที่มาของราคากลางตลอดจนความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มาโดยอาจเชื่อมโยงไปที่ คะแนนความมีบรรษัทภิบาลของบริษัท (CG Rating) ของแหล่งที่มาของราคากลาง และมีการคำนวณตัวเลขการใช้งบประมาณในแต่ละงานว่ามีมากหรือน้อยกว่าที่ตั้งไว้เป็นจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์

8. ด้านความยุติธรรมและการประเมินผลงาน จากผลการวิเคราะห์ที่รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ชี้แจงเหตุผลในการประเมินผลงานของบุคลากรตัวต่อตัวโดยเป็นการทบทวนทำแต่มีกรอบเวลาของการดำเนินการที่ชัดเจนตามที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานั้น เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบข้อเท็จจริงของการพิจารณาประเมินผลงานและเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถที่จะอธิบายถึงการทำงานและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเองแก่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ และหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการกำหนด ตัวชี้วัด ด้านความยุติธรรมให้ชัดเจนเช่น เรื่องร้องเรียนด้านความยุติธรรมเป็นศูนย์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา 4 ด้านของสถานศึกษา
2. ศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบ O-Net ของนักเรียนในสถานศึกษา
3. ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน
4. ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
5. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
6. เปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา โคตรโยธา. (2560). ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- เจริญ ภูวจิตร. (2561). ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา. ค้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2563, จาก http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/files/090460_1.pdf
- ชยาภรณ์ จันท. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- ชุติมา ศิริไพรวัน. (2561). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). **ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2562, จาก http://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf.**
- ทิวัดต์ ศรีดำรงค์. (2557). **การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชกุบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- นันทศักดิ์ สุขโข. (2560). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.**
- บุญมา แผงศรีสาร. (2561). **คุณลักษณะผู้บริหารทางการศึกษาในยุคศตวรรษใหม่. นาน: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**
- บุษบา คำนนท์. (2559). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- พิพัฒน์ กล้าผจญ. (2558). **การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครู กลุ่มเครือข่ายทับดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). **การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**
- ศุภมาส วิสขนาม. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.**
- สุบัน มุขระโกษา. (2561). **ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 4(2) กรกฎาคม-ธันวาคม: 453-461.**

- Ali Sabanci & Ahmet Sahin & Gamez Kasalak. (2013). *Understanding School Leaders' Characteristics and Estimating the Future*. **Open Journal of Leadership**, 2(3): 56-62.
- _____. (2014). *Characteristics of a School Leader According to the Views of School Principals: A Qualitative Study*. **International Journal of Business and Social Science**, 5(13): 177-185.
- Louis Cohen, Lawrence Manion and Keith Morrison. (2017). **Research Method in Education**. 7th ed. London, United Kingdom: Taylor & Francis.
- Marzano, R. J. (2003). **What Works in Schools**. Alexandria, Va: ASCD.
- Robert Wilson. (2008). **Characteristics for Principal Employment: A Board of Trustee Chair Perspective**. Ed.M. Dissertation, Unitec Institute of Technology.